

FÖRTUNNING 1061

Datum 30.11.2009

Tidigare datum 24.1.2006

1. NAMNET PÅ ÄMNET/BEREDNINGEN OCH BOLAGET/FÖRETAGET

- 1.1 Produktnamn**
1.1.1 Handelsnamn
 FÖRTUNNING 1061
- 1.1.2 Produktkod**
 006 1061
- 1.2 Användning av Substansen/Beredningen**
1.2.1 Användningsområde
 Målningsarbete.
 Produktbenämning: Förtunning
- 1.3 Namnet på Bolaget/Företaget**
1.3.1 Leverantör
 Tikkurila Coatings AB
- 1.3.2 Kontaktuppgifter**
Postnummer och postkontor SE-12086 STOCKHOLM
 SVERIGE
Telefon 08 598 916 00
Telefax 08 598 916 90
- 1.3.3 Tillverkare / försäljning i Finland**
 Tikkurila Oy
 PB 53
 FI-01301 VANDA
 FINLAND
 Telefon: +358 9 857 71
 Telefax: +358 9 8577 6936
- 1.3.4 Ansvarig för säkerhetsdatabladet**
 Tikkurila Oy, Produktsäkerhetstjänst, e-mail: productsafety@tikkurila.com
- 1.4 Nödtelefonnummer**
1.4.1 Telefonnummer, namn och adress
 Giftinformationscentralen Sverige tel: 112, Finland tel: (09) 471 977
 Tikkurila Coatings AB tel: +46 8 598 916 00

2. FARLIGA EGENSKAPER

Mycket brandfarligt, F
 Hälsoskadlig, Xn
 Irriterar ögonen och huden. Farligt: risk för allvariga hälsoskador vid långvarig exponering genom inandning.
 Möjlig risk för fosterskador. Farligt: kan ge lungskador vid förtäring. Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad.
 Mer detaljerade varningsetikettuppgifter finns angivna i punkt 15.1.

3. SAMMANSÄTTNING/ÄMNEAS KLASSIFICERING

3.1	Farliga komponenter		3.1.2	3.1.3	3.1.4
	CAS-nummer	EINECS	Ämnesnamn	Koncentration	Klassificering
	108-88-3	203-625-9	Toluen	25 - 50 %	F, Xn; R11-38-48/20-63-65-67
	141-78-6	205-500-4	Etylacetat	25 - 50 %	F, Xi; R11-36-66-67

4. ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

- 4.1 Övrig information**

FÖRTUNNING 1061

Datum 30.11.2009

Tidigare datum 24.1.2006

Vid minsta osäkerhet eller om besvär kvarstår, kontakta läkare. Ge aldrig en medvetlös person något att dricka eller förtära.

4.2 Inandning

Sörj för frisk luft värme och vila. Vid oregelbunden andning eller medvetlöshet ge andningshjälp. Ge ingen vätska eller något att förtära. Vid medvetlöshet, placera personen i liggande framstupa sidoläge. Kontakta läkare eller till sjukhus.

4.3 Hudkontakt

Tag av nedstänkta kläder. Tvätta huden noggrant med tvål och vatten eller använd lämpligt hudrengöringsmedel. Alla delar av kroppen skall rengöras efter kontakt.

4.4 Stänk i ögon

Skölj med mycket vatten i minst 10 minuter, håll ögonlocken brett isär och kontakta läkare.

4.5 Förtäring

Omedelbart till läkare, sjukhus om mer än en obetydlig mängd svalts. Vila. Framkalla ej kräkning.

5. BRANDBEKÄMPNINGSÅTGÄRDER**5.1 Lämpliga brandsläckningsmedel**

Kolsyra, pulver eller skum.

5.2 Brandsläckningsmedel som av säkerhetsskäl inte får användas

Använd inte vattenstråle som kan sprida branden.

5.3 Särskilda risker

Brand kan ge upphov till tjock kompakt rök. Exponering för sönderfallsprodukter kan vara hälsofarligt. Lämplig andningsapparat kan behövas. Behållare i närheten av brand bör flyttas eller kylas med vatten. Låt inte spill från brandsläckningsarbetet rinna ut i avloppet.

6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP**6.1 Personliga försiktighetsåtgärder**

Håll åtskilt från antändningskällor och ventilerade området. Undvik inandning av ångor. Beakta nedanstående skyddsåtgärder listade under punkt 7 och 8.

6.2 Försiktighetsåtgärder beträffande miljön

Förhindra utsläpp i avlopp.

6.3 Åtgärder vid omhändertagande av spill

Valla in med sand, jord eller liknande och samla upp i lämplig behållare som är godkänd för ändamålet. Rengör området med lämpligt rengöringsmedel. Vid större spill kontakta Räddningskåren.

7. HANTERING OCH LAGRING**7.1 Hantering**

Ångorna är tyngre än luft och kan spridas längs golven. Ångorna kan bilda explosiva blandningar med luft. Förhindra bildning av brandfarliga och explosiva koncentrationer av ångor i luften och undvik ångkoncentrationer högre än hygieniska gränsvärdena. Produkten får inte användas i närheten av öppen eld eller andra antändningskällor. Använd explosionsskyddad elutrustning. Produkten kan laddas upp elektrostatiskt. Jorda alltid vid överföring från en behållare till en annan. Förvara väl tillslutet och åtskilt från hetta och öppen eld. Använd inte verktyg som kan ge upphov till gnistbildning. Undvik kontakt med ögon och hud. Undvik inandning av ångor och sprutdimma. Rökning och förtäring förbjudet vid hantering. Personlig skyddsutrustning se under punkt 8. Använd aldrig tryckluft vid tömning av behållare. Behållaren är inte ett tryckkärl. Förvara alltid materialet i samma typ av behållare som originalet. Tillse att gällande arbetsmiljöregler följs.

7.2 Lagring

FÖRTUNNING 1061

Datum 30.11.2009

Tidigare datum 24.1.2006

Lagras i enlighet med gällande bestämmelser för brandfarliga varor. Observera instruktionerna på etiketten. Förvaras vid en temperatur under 30°C på en torr och väl ventilerad plats åtskilt från hetta och öppen eld. Hålles åtskilt från antändningskällor. Hålles åtskilt från oxiderande ämnen, starkt alkaliska ämnen och starka syror. Rökning förbjuden. Förhindra otillåtet tillträde. Öppnad behållare skall återförslutas och förvaras i upprätt läge för att förhindra läckage.

8. PERSONLIGA SKYDDSÅTGÄRDER / BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN**8.1 Exponeringsgränsvärden****8.1.1 Hygieniska gränsvärden**

Toluen (HTP)	25 ppm (8 h)
Toluen (HGV)	50 ppm (8 h)
Etylacetat (HTP)	300 ppm (8 h)
Etylacetat (HGV)	150 ppm (8 h)

8.1.2 Information om gränsvärden

HTP = Hygieniska gränsvärden i Finland 2009
HGV = Hygieniska gränsvärden i Sverige / AFS 2005:17

8.2 Begränsning av exponeringen**8.2.1 Begränsning av exponeringen på arbetsplatsen**

Se till att luftväxlingen är god. Mekanisk ventilation och punktutsug kan behövas.

8.2.1.1 Andningsskydd

Vid otillräcklig ventilation skall lämpligt andningsskydd användas.

8.2.1.2 Skyddshandskar

Använd lämpliga skyddshandskar (e.g. nitrilgummi). Barriärkrämer kan användas för att skydda huden mot exponering. Krämen skall emellertid inte appliceras på huden om exponering för produkten redan skett.

8.2.1.3 Ögonskydd

Vid risk för stänk använd skyddsglasögon.

8.2.1.4 Skyddskläder

Använd lämpliga skyddskläder.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER**9.1 Allmän information (utseende, lukt)**

Vätska, stark lukt

9.2 Viktig Hälsosäkerhets- och Miljöinformation

9.2.2 Kokpunkt/kokpunktsområde 77 °C *), 111°C **)

9.2.3 Flampunkt -3 °C *), 4 °C **)

9.2.5 Explosionsegenskaper

9.2.5.1 Nedre explosionsgräns 2,2 vol-% *), 1,2 vol-% **)

9.2.5.2 Övre explosionsgräns 11 vol-% *), 7,1 vol-% **)

9.2.7 Ångtryck 9,7 kPa (20 °C) *), 2,9 kPa (20 °C) **)

9.2.8 Relativ densitet 0,89

9.2.9 Löslighet

9.2.9.1 Vattenlöslighet Olösligt

9.3 Ytterligare information

Rel. avdunstningstal (BuAc=1) :4,2 *), 2,3 **)

*) = Etylacetat, **) =Toluen

10. STABILITET OCH REAKTIVITET**10.1 Förhållanden som skall undvikas**

FÖRTUNNING 1061

Datum 30.11.2009

Tidigare datum 24.1.2006

Stabil under rekommenderade förvarings- och hanteringsförhållanden. Ångorna kan bilda explosiva blandningar med luft.

10.2 Material som skall undvikas

Hålles åtskilt från oxiderande ämnen, starkt alkaliska ämnen och starka syror för att förhindra exotermiska reaktioner.

10.3 Farliga sönderdelningsprodukter

Vid exponering för höga temperaturer kan hälsofarliga sönderdelningsprodukter bildas som kolmonoxid, koldioxid, rök och oxider av kväve.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION**11.1 Akut toxicitet**

Se punkt 11.5.

11.2 Primär irritation

Se punkt 11.5.

11.3 Sensibilisering

11.4 Subakut, subkronisk och långvarig toxicitet

Farligt: risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering genom inandning.

11.5 Erfarenhet människa

11.5.1 Inandning: Exponering av lösningsmedelsångor i halter som överstiger de hygieniska gränsvärdena kan ge upphov till skadliga effekter som slemhinneirritation och irritation på andningsorganen och skadliga effekter på njurar, lever och centrala nervsystemet. Symptomen kan inkludera huvudvärk, yrsel, trötthet, muskelsvaghet, dåsighet och i extremfallet medvetlöshet.

11.5.2 Hudkontakt: Upprepad eller långvarig kontakt med produkten kan avfatta huden och ge upphov till kontakteksem. Produkten absorberas även genom huden. Kan ge irritation och övergående skada vid stänk i ögonen.

11.5.3 Övriga effekter: Produkten innehåller toluen, som kan ge lungskador vid förtäring. Möjlig risk för fosterskador.

12. EKOTOXIKOLOGISK INFORMATION**12.6 Andra skadliga effekter**

Ekotoxikologiska uppgifter finns ej tillgängliga på produkten som sådan. Förhindra utsläpp i avlopp.

13. AVFALLSHANTERING

13.1 Produkt som skall förstöras: Förhindra utsläpp i avlopp. Lämna för omhändertagande eller destruktion enligt lokala bestämmelser. Flytande rester av produkten klassas som farligt avfall med EWC kod 08 01 11.

13.2 Förpackningsavfall: Tömningsanvisning för plåtfat: Fat som skall lämnas till materialåtervinning måste tömmas omsorgsfullt. Tömningen skall ske vid en temperatur >15 °C. Lock- och sprundfat töms genom att fatet vänds upp och ned. Sprundfat ställs något lutande (ca 10 grader) med sprundet (öppningen) i lägsta position. Låt de sista produktresterna rinna ur tills fatet är droppfritt. Högviskösa produkter kan fordra urskrapning. Vid urskrapning skall hänsyn tas till övrig information i detta varuinformationsblad. Sprundfat, som innehåller brandfarlig produkt, får på grund av explosionsrisken ej skäras upp om fatet ej först ventilerats omsorgsfullt.

14. TRANSPORTINFORMATION

14.1	UN-nr	1263
14.2	Förpackningsgrupp	II
14.3	Landtransport	
14.3.1	ADR/RID-klass	3
14.3.3	Benämning av godset	färgrelaterat material

FÖRTUNNING 1061

Datum 30.11.2009

Tidigare datum 24.1.2006

14.4	Sjötransport	
14.4.1	IMDG-klass	3
14.4.2	Proper shipping name	paint related material
14.4.3	Övrig information	EmS: F-E,S-E
14.5	Lufttransport	
14.5.1	ICAO/IATA-klass	3
14.5.2	Proper shipping name	paint related material

15. GÄLLANDE FÖRESKRIFTER**15.1 Information på varningsetiketten****15.1.1 Bokstavskod för varningssymbolen och indikationer på beredningens fara**

F Mycket brandfarligt
Xn Hälsoskadlig

15.1.2 Ingrediensernas namn angivna på varningsetiketten

Toluen
Etylacetat

15.1.3 R-fras(er)

R11 Mycket brandfarligt.
R36/38 Irriterar ögonen och huden.
R48/20 Farligt: risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering genom inandning.
R63 Möjlig risk för fosterskador.
R65 Farligt: kan ge lungskador vid förtäring.
R67 Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad.

15.1.4 S-fras(er)

S16 Förvaras åtskilt från antändningskällor - Rökning förbjuden.
S23 Undvik inandning av ånga/sprutdimma.
S26 Vid kontakt med ögonen, spola genast med mycket vatten och kontakta läkare.
S29 Töm ej i avloppet.
S33 Vidtag åtgärder mot statisk elektricitet.
S36/37 Använd lämpliga skyddskläder och skyddshandskar.
S38 Använd lämpligt andningsskydd vid otillräcklig ventilation.

15.2 Information om nationella regler:

Brandklass enligt Statens räddningsverks föreskrifter i Sverige: 1

16. ÖVRIG INFORMATION**16.1 Fullständig lydelse av R-fraser som finns under punkt 2 och 3**

R11 Mycket brandfarligt.
R36/38 Irriterar ögonen och huden.
R48/20 Farligt: risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering genom inandning.
R63 Möjlig risk för fosterskador.
R65 Farligt: kan ge lungskador vid förtäring.
R67 Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad.
R36 Irriterar ögonen.
R38 Irriterar huden.
R66 Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.

16.4 Ytterligare information

-

Underskrift

a/niear